

Ortadoğu'da Türkiye algısı neden geriledi?

Türkiye Ortadoğu ve Kuzey Afrika ülkelerinde hâlâ sempati duyulan, bölgesel güç sayılan bir ülke. Ancak geçen iki yıla nazaran bu algı hissedilir bir erozyona uğradı, yani o eski imaj belirli oranda bozuldu...

Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı TESEV'in bu bölgedeki 16 ülkede düzenlediği kapsamlı kamuoyu araştırmasının sonuçları, böyle bir eğilimi ortaya koyuyor.

TESEV 5 yıldan beri bu tür bir çalışmayı başarıyla yürütüyor. Dün açıklanan 2013 araştırmasının raporu, analistlerin, politikacıların ve de hükümet yetkililerinin dikkatle etüt edip yararlanmaları gereken anlamlı sonuçlar içermektedir.

Sevindirici sonuç, yukarıda belirttiğimiz gibi, Türkiye'nin Ortadoğu ve Kuzey Afrika coğrafyasında halklar tarafından hâlâ seviliş sayılmasıdır. Bunun halihazırda oranı yüzde 59. ABD, Rusya ve Avrupa ülkeleriyle mukayese edildiğinde, oldukça iyi bir sonuç. Ama bu oranın 2011'de yüzde 78, geçen yıl da yüzde 69 olduğu hatırlanırsa, şimdiki durumun bir gerileme trendine işaret ettiği kolayca anlaşılabilir.

Sert düşüş

Bu yüzde 59 rakamı, 16 ülkedeki toplam eğilimi gösteriyor. Aslında iki ülkedeki düşüş çok daha sert. Mısır'da iki yıl önce yüzde 86 olan bu oran halen yüzde 38 civarında. Suriye'de iniş daha da sert. Şu anda yüzde 22, yani iki yıl önceki rakamın tam yarısı...

Araştırmayı yaptığı 16 ülkeden 14'ünde -Tunus'tan Ürdün'e, Lübnan'dan Libya'ya kadar- Türkiye'ye "olumlu bakanlar"ın oranında bir düşüş görülmektedir.

Bu rakamın düşük olmasında Suriye ve Mısır'ın büyük payı var. Bu ülkelerde kamuoyunun Türkiye algısının bu kadar bozulmasının başlıca nedeninin Türk hükümetinin onlara karşı izlediği politika olduğu açık.

Bu iki ülkede Türkiye'ye sempatinin ciddi şekilde gerilemesi -

Ankara'nın onlara karşı takındığı tavırdan dolayı- anlaşılabilir; ama diğer Arap ülkelerinde -daha az bir oranda da olsa- benzer bir trend mevcut.

Bu da iyice araştırılması gereken bir konu. Öyle anlaşılıyor ki, Erdoğan hükümetinin Arap Baharı'ndan önceki dönemde Ortadoğu'ya açılımları, jestleri, ayrıca bölgesel bir güç olarak oynadığı roller, olumlu bir Türkiye algısına, ama aynı zamanda yüksek bekentilere yol açmıştır. Arap Baharı'nı izleyen olaylar, çalkantılar, iç çatışmalar bölge halklarının dikkatlerini tamamen bu yeni duruma çevirdi. Bu arada Erdoğan hükümeti de, özellikle Suriye ve Mısır'da görüldüğü gibi, taraf tutan, müdahaleci politikalar izlemeye başladı.

Genel olarak bu coğrafyada Türkiye'yi model olarak görenlerin ve bölgesel rol oynayabileceğine inananların sayısında da bir düşüş görülüyor.

Şaşırıcı rakamlar

Araştımanın Mısır'daki darbe ve siyasi durum ile ilgili bölümü de ilginç bulgular içeriyor. Bu sonuçlardan biri, askeri darbeye destek verenlerin sayısının yüzde 67 oranında gösterilmesidir. Bölgede Mısır darbesine arka çıkanlar, Suriye'de yüzde 58, Irak ve Libya'da yüzde 50 oranında.

Bu rakamlar şaşırıcı bulunabilir. Ama Mısır toplumunun halen bölünmüş ve kamplamış durumda olduğu bir gerçek. Dolayısıyla "Mısır halkı" derken, sadece halkın bir kesiminin söz konusu olduğu unutulmamalı.

TESEV araştırmasının ortaya koyduğu ve dikkate alınması gereken gerçeklerden biri de budur...